

УДК 351(477)

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2021.4.20>

К. В. Малишев

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри права та правоохоронної діяльності
Державного університету «Житомирська політехніка»

Т. В. Барановська

кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування
Державного університету «Житомирська політехніка»

ЦЕНТРАЛЬНІ ТА ДОПОМІЖНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ФОРМУЮТЬ ТА РЕАЛІЗУЮТЬ ДЕРЖАВНУ ПОЛІТИКУ В СФЕРІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ

Реалізація реформ в будь-якій сфері суспільного життя вимагає уточнення змісту та складу функцій суб'єктів державного управління, якими виступають центральні органи виконавчої влади. Саме на даний суб'єктів державного управління покладається реалізація державної політики у відповідних сферах. В контексті необхідності трансформації правоохоронної системи України є потреба в обґрунтуванні напрямів трансформації діяльності суб'єктів формування та реалізації державної політики в досліджуваній сфері. Питання є вкрай складне, адже склад центральних органів виконавчої влади, є мінливим до політичного середовища. Так, структура Кабінету Міністрів України зазвичай змінюється в контексті виборів Президента України або Верховної Ради України. Зазначене актуалізує науковий пошук вирішення проблеми державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи щодо інструкційного забезпечення.

З числа суб'єктів, які є необхідними для забезпечення економічної безпеки країни особливу роль відведено державі, на яку покладено безліч різноманітних завдань, у тому числі й економічного характеру. Серед всіх можливих державних структур, які так чи інакше забезпечують безпеку нашої країни, необхідно виокремлювати не лише правоохоронну систему, але й ті структури, які впливають на її перетворення. Суб'єктів формування та реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи запропоновано класифікувати за наступними групами: 1) органи центральної виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері трансформації правоохоронної системи; 2) органи центральної виконавчої влади, що реалізують політику в сферах формування

відповідного забезпечення правоохоронної системи; 3) правоохоронні органи. В даному дослідженні ми приділено більше уваги першій та другій позицій. Дослідження, діяльності зазначених суб'єктів формування та реалізації державної політики в досліджуваній сфері, здійснимо за наступними напрямками: структура суб'єкту, повноваження в частині правоохоронної системи, порядок фінансування діяльності суб'єкту.

Ключові слова: держава, державна політика, державне управління, державне управління правоохоронною системою, правоохоронна система, правоохоронні органи, національна безпека.

Постановка проблеми. В сучасних умовах важливим етапом будь якого дослідження є застосування комплексного підходу до вивчення обраної тематики, тому

визначення місця та ролі центральних та допоміжних органах виконавчої влади, що впливають на формування та реалізують державну політику в сфері трансформації

правоохоронної системи потребує уточнення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трансформації діяльності суб'єктів, що реалізують державну політику в сфері правоохоронної діяльності піднімалися в працях вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: В.Б. Авер'янов, М.І. Ануфрієв, І.В. Арістова, А.В. Антонов, Л.В. Антонова, О.М. Бандурка, В.М. Безчасний, В.Т. Білоус, Д.О. Грицишен, В.В. Галуцько, І.П. Голосніченка, С.О. Дмитренко, С.В. Єрмолаєва-Задорожня, А.Л. Помаза-Пономаренко, С.П. Лисак, Р.А. Калюжний, В.М. Колпаков, А.Т. Комзюк, А.М. Кучук, О.В. Кравчук, В.О. Копанчук, М.Ф. Криштанович, В.Ф. Загурська-Антонюк, Ю.О. Загуменна, І.Є. Марочкін, Н.П. Матюхіна, О.А. Мартиненко, М.І. Мельник, В.В. Нонік, А.І. Семенченко, В.П. Удовиченко, Н.І. Шевченко, М.К. Якимчук, Х.П. Ярмакі та інші., але в контексті нашого дослідження робота матиме дещо інший вектор.

Мета статті - визначити місце та роль центральних та допоміжних органів виконавчої влади, що впливають на формування та реалізацію державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи.

Виклад основного матеріалу. До центральних органів виконавчої влади, що реалізують політику в сфері трансформації правоохоронної системи віднесено: офіс президента України; Кабінет міністрів України; Міністерство внутрішніх справ України. Варто зазначити, що окремі правоохоронні органи мають пряме підпорядкування зазначеним органам державного управління. Органами центральної виконавчої влади, що реалізують політику в сферах формування відповідного забезпечення правоохоронної системи є: Міністерство фінансів України; Міністерство юстиції України; Міністерство культури та інформаційної політики України; Міністерство цифрової трансформації України; Міністерство освіти і науки України; Міністерство соціальної політики України; Міністерство охорони здоров'я України; Міністерство закордонних справ України. Розглянемо більш детально діяльність зазначених суб'єктів державного управ-

ління щодо трансформації правоохоронної системи.

Офіс Президента України є суб'єктом державного управління (є постійно діючим допоміжним органом, утвореним Президентом України), основною метою якого є формування організаційного, консультативного, правового, інформаційного, експертно-аналітичного забезпечення здійснення Президентом України повноважень, які визначенні Конституцією України. Президент України є представляє особливу гілку влади, яка перетинається із законодавчою та виконавчою.

Важливим напрямом діяльності Президента України є сфера правоохоронної діяльності. Відповідно до Конституції України [6] (стаття 106), повноваження Президента в сфері правоохоронної діяльності знаходяться в наступній площині: - забезпечує державну незалежність, національну безпеку і правонаступництво держави; - призначає на посаду та звільняє з посади за згодою Верховної Ради України Генерального прокурора; - вносить до Верховної Ради України подання про призначення на посаду та звільнення з посади Голови Служби безпеки України; - зупиняє дію актів Кабінету Міністрів України з мотивів невідповідності цій Конституції з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності; - присвоює вищі військові звання, вищі дипломатичні ранги та інші вищі спеціальні звання і класні чини; - нагороджує державними нагородами; встановлює президентські відзнаки та нагороджує ними; - здійснює помилування; - підписує закони, прийняті Верховною Радою України; - має право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів (крім законів про внесення змін до Конституції України) з наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України;

Зазначенні напрями діяльності забезпечує Офіс Президента України, структура якого представлена в табл. 1.1.

Офіс Президента України виконує комунікаційну функцію, що визначає безпосереднє підпорядкування Президенту України наступних Служби безпеки України як правоохоронного органу. Лише в кон-

тексті призначення на посаду керівника, тобто політичний вплив, має Президент України та в аспектах звітування Верховна Рада України, на діяльність нового правоохоронного органу – Державне бюро розслідувань. Крім уже існуючих правоохоронних органів, що підпорядковуються Президенту України, пропонуємо створити інституцію, діяльність якої направлена на запобігання та протидію терористичними загрозами. Такої інституцією має стати - Бюро протидії терористичним загрозам. Даний правоохоронний орган пропонуємо підпорядкувати Президенту України, а його діяльність має бути налагодження таким чином, щоб відбував тісний комунікаційний зв'язок із Службою Безпеки України.

Організаційна структура Офісу Президента України передбачає сукупність структурних підрозділів, діяльність яких

пов'язана із політикою в сфері реформування правоохоронної системи. Відповідно до положення Про офіс Президента України [15], основними завданнями в сфері розвитку правоохоронної системи є: - здійснює експертний аналіз політичних, економічних, соціальних, гуманітарних та інших процесів, що відбуваються в Україні і світі, готує за його результатами для подання на розгляд Президенту України пропозиції з питань формування та реалізації внутрішньої і зовнішньої політики держави, спрямованої на забезпечення додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, державного суверенітету, територіальної цілісності України; - бере участь в опрацюванні пропозицій щодо здійснення Президентом України керівництва у сферах національної безпеки та оборони України, виконання ним повноважень Голови Ради

Таблиця 1.1

Організаційна структура Офісу Президента України, як суб'єкту реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи

КЕРІВНИК ОФІСУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ;				
Заступники Керівника офісу президента України				
Соколовська Ю.С.	Смирнов А.О.	Тимошенко К.В.	Жовква І.І.	Машовець Р.В.
Татаров О.Ю.	Брусило І.М.	Сибіга А.І.	Дніпров О.С.	Шурма Р.І.
Керівник Апарату Офісу Президента України		Прес-секретар Президента України представники Президента України		
Перший помічник Президента України				
радники Президента України				
радники-уповноважені Президента України				
Президента України з питань контролю за діяльністю Служби безпеки України		Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій		
з прав дитини		з прав людей з інвалідністю		
з земельних питань		з питань волонтерської діяльності		
Кабінет Керівника Офісу Президента України		Кабінет Президента України		
Директорати				
<i>Директорати, діяльність яких направлена на реалізацію політики в сфері правоохоронної системи</i>				
з питань юстиції та правоохоронної діяльності		з питань національної безпеки та оборони		
<i>Директорати, діяльність яких направлена на реалізацію політики в сферах забезпечення правоохоронної системи</i>				
з питань правової політики		з питань зовнішньої політики		з питань економічної політики
з питань регіональної політики та децентралізації		з питань інформаційної політики		з питань внутрішньої та гуманітарної політики
Департаменти та служби				
з питань звернень громадян		управління персоналом		інформаційних технологій
документального забезпечення		Режимно-секретний департамент		Служба Державного Протоколу та Церемоніалу
з питань громадянства, помилування, державних нагород		забезпечення зв'язків із Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України		
доступу до публічної інформації		забезпечення діяльності уповноважених, представників та роботи Офісу Президента України		

національної безпеки і оборони України, здійснення контролю за сектором безпеки і оборони; - забезпечує в установленому порядку взаємодію Президента України з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, правоохоронними, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян (у тому числі політичними партіями, професійними спілками), підприємствами, установами, організаціями, сприяє підвищенню ефективності такої взаємодії; - здійснює підготовку проектів указів Президента України про призначення на посаду судді, а також проектів законів щодо утворення, реорганізації і ліквідації судів; - здійснює підготовку проектів конституційних подань, звернень Президента України до Конституційного Суду України та пропозицій щодо позиції Президента України у справах, які розглядаються Конституційним Судом України; - забезпечує опрацювання та подання в установленому порядку на розгляд Президента України пропозицій щодо присвоєння вищих військових звань, вищих дипломатичних рангів та інших вищих спеціальних звань і класних чинів, нагородження державними нагородами, встановлення президентських відзнак та нагородження ними; - забезпечує контроль за виконанням указів, розпоряджень Президента України; - забезпечує в межах своєї компетенції реалізацію державної політики стосовно державної таємниці.

Зазначенні положення тим чи іншим чином визначають роль та значення Офісу президента України як допоміжного органу, що формує комунікаційні зв'язки Президента України як гарантом із правоохоронними органами та іншими суб'єктами державного управління, що реалізують державну політику в сфері трансформації правоохоронної системи. Роль Президента України та Офісу президента України як суб'єкту державного управління не можливо переоцінити, адже від політики, яку він реалізує, залежить ефективність державно-управлінських рішень по всій вертикалі державної влади в сфері правоохоронної системи.

В контексті сучасних проблем правоохоронної системи та зважаючи на зовнішні

загрози національній безпеці, вважаємо, за необхідне доповнити завдання Офісу Президента України наступними положеннями: - готує аналітичні звіти для президента України щодо стану злочинності (різних видів) та її загрози національним інтересам України; - бере участь в опрацюванні пропозицій щодо розвитку правоохоронної системи та трансформації її функцій в умовах воєнного та надзвичайного станів; - здійснює аналітичну оцінку та подання Президенту критеріїв визначення загроз національній безпеці України, що дозволяють правоохоронним органам застосовувати засоби впливу, які стосуються конфіденційності громадян та звуження їх конституційних прав та свобод.

Кабінет Міністрів України є вищим органом центральної виконавчої влади. Діяльність кабінету міністрів регулюється Законом України Про Кабінет Міністрів України [4]. Відповідно до даного закону завданнями даного органу центральної виконавчої влади є: - «забезпечення державного суверенітету та економічної самостійності України, здійснення внутрішньої та зовнішньої політики держави, виконання Конституції та законів України, актів Президента України». Зазначене завдання визначає роль та значення Кабінету Міністрів в реалізації правоохоронної функції, адже правоохоронна функція держави є складовою забезпечення державного суверенітету та економічної самостійності. Це реалізується через забезпечення громадського порядку та запобігання і протидію економічній злочинності в тому числі і корупції. Так, рівень злочинності є фактором впливу на державну безпеку й відповідно гарантію економічної самостійності; - «вжиття заходів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина, створення сприятливих умов для вільного і всебічного розвитку особистості». Правоохоронна система будучи інструментом захисту публічних приватних та суспільних інтересів здійснює свою діяльність в забезпеченні конституційних прав та свобод людини та громадянина. Кабінет Міністрів України має забезпечити реалізацію правоохоронної функції на рівні, що в повній мірі забезпечить виконання норм Конституції; - «забезпе-

чення проведення бюджетної, фінансової, цінової, інвестиційної, у тому числі амортизаційної, податкової, структурно-галузевої політики; політики у сферах праці та зайнятості населення, соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування». Реалізуючи зазначенні види державної політики Кабінет Міністрів формує фінансове (бюджетна політика), кадрове (державна політика в сфері праці та освіти і науки), інформаційне (в сфері культури); - «розроблення і виконання загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, культурного розвитку, охорони довкілля, а також розроблення, затвердження і виконання інших державних цільових програм». Вагоме значення в розвитку правоохоронної системи в тому числі інфраструктурної складової надається цільовим програмам; - «забезпечення розвитку і державної підтримки науково-технічного та інноваційного потенціалу держави». Правоохоронна система – це не лише правоохоронна діяльність, але й цілий комплекс інфраструктурного забезпечення (заклади освіти, заклади охорони здоров'я, заклади соціальної інфраструктури). Відповідно інноваційний потенціал має розвиватися у всіх сферах суспільного життя в тому числі правоохоронній діяльності. Впровадження інноваційних технологій в правоохоронну діяльність дозволить підвищити її ефективність в напрямках виявлення та усунення загроз державній безпеці, застосування при охороні громадського порядку та запобіганні та протидії злочинності; - «здійснення заходів щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України, громадського порядку, боротьби із злочинністю, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій». Зазначене завдання вказує, що Кабінет Міністрів України займає ключову роль в реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи, адже дана система має забезпечити громадський порядок, боротьбу злочинністю та забезпечення національної безпеки;

- «спрямування та координація роботи міністерств, інших органів виконавчої

влади, здійснення контролю за їх діяльністю». Зазначене завдання вказує, що Кабінет Міністрів України є суб'єктом, що має налагодити комунікаційну систему між органами виконавчої влади та правоохоронними органами.

В контексті виконання зазначених завдань Урядом України реалізується сукупність реформ в наступних правоохоронних сферах: Верховенство права та боротьба з корупцією; Безпека та оборона. Напрями та завдання вказаних реформ, що анонсовані Кабінетом Міністрів України представлені в табл. 1.2.

Вище представленні завдання та реформи реалізуються Кабінетом Міністрів України, що має наступну структуру (табл. 1.3), до якої входять інші суб'єкти реалізації досліджуваної політики та правоохоронні органи та органи центральної виконавчої влади, що здійснюють правоохоронну діяльність:

- Бюро економічної безпеки України
- Національне агентство України з питань запобігання корупції¹
- Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів²

Крім існуючих правоохоронних органів та органів центральної виконавчої влади, що здійснюють правоохоронну діяльність пропонуємо розширити їх склад, зокрема створити наступні правоохоронні органи, що будуть підпорядковані Кабінету Міністрів України:

Бюро з протидії та запобіганню кіберзлочинам та кіберзагрозам;

Управління спеціальними охоронними підрозділами;

Бюро протидії нелегальному обороту вогнепальної зброї;

Бюро протидії торгівлі людьми та органами.

Більш детально організаційна структура, порядок створення специфіка діяльності зазначених правоохоронних органів буде розглянута в подальших дослідженнях.

Важливе значення в реалізації правоохоронної функції займає аналітико-ін-

¹ Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом

² Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом

Таблиця 1.2

**Напрями реформ в правоохоронній сфері, що реалізуються
Кабінетом Міністрів України**

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ТА БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ		
Реформування системи виконання судових рішень [14]	Боротьба з корупцією [2]	Реформування пенітенціарної системи України [13]
1. Удосконалення порядку доступу до професії приватного виконавця та розширення його повноважень	1. Належне та ефективне функціонування Єдиного державного реєстру декларацій	1. Індивідуалізація системи покарань та розширення переліку видів покарань, альтернативних позбавленню волі
2. Цифровізація виконавчого провадження та впровадження за окремими категоріями справ фігури «цифрового виконавця»	2. Забезпечення ефективної діяльності ДБР та АРМА 3. Забезпечення ефективної комунікаційної підтримки реформи	2. Забезпечення функціонування прозорих та ефективних механізмів попередження і протидії катуванню та жорсткому поведінню
3. Застосування інструментів впливу на боржника та засобів протидії зловживанню правами сторонами виконавчого провадження	4. Підвищення рівня доброчесності публічних службовців та громадськості	3. Вдосконалення порядку спрощеного досудового розслідування і судового розгляду кримінальних проступків та системи відправлення правосуддя
4. Скасування необґрунтованих мораторіїв на примусове виконання судових рішень	5. Удосконалення системи контролю за партійними фінансами	4. Впровадження дієвого інструментарію для зміни поведінки, виправлення та ресоціалізації осіб
Забезпечення рівного доступу до правосуддя та правової допомоги [3]	Захист права власності [5]	
1. Забезпечення рівного доступу до безоплатної правової допомоги	1. Забезпечення надійної системи державної реєстрації	
2. Надання якісних послуг безоплатної правової допомоги клієнтам системи	2. Впровадження ефективних процедур відновлення платоспроможності	
3. Створення незалежної, клієнтоорієнтованої, інноваційної та ефективної системи безоплатної правової допомоги	3. Збільшення ролі альтернативних методів вирішення спорів	
БЕЗПЕКА ТА ОБОРОНА		
Оборона країни [8]		
1. Реформування сектору національної безпеки і оборони (разом з іншими складовими сектору).	1. Уточнення засад державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни	
2. Ефективні Збройні Сили	2. Удосконалення стратегічного планування у системі соціального захисту ветеранів війни	
3. Новітнє озброєння та оснащення	3. Здійснення в установленому порядку координації діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування щодо організації та забезпечення дії пільг, а також надання послуг ветеранам війни	
4. Належне забезпечення та освіта військовослужбовців		
Безпека для громадян [1]		
1. Підвищення ефективності виконання завдань Національною поліцією, Держприкордонслужбою, ДСНС, ДМС та Національною гвардією		
2. Зменшення часу реагування на виклик з моменту отримання повідомлення і до першого контакту з потерпілим		
3. Забезпечення кожної територіальної громади офіцером поліції		
4. Підвищення рівня забезпеченості військовослужбовців житлом		
5. Зменшення кількості вчинюваних громадянами правопорушень та постраждалих від них під час мирних зібрань		
6. Максимально високий відсоток спеціальних поліцейських операцій, проведених без жертв		
7. Зменшення питомої ваги тяжких та особливо тяжких злочинів від загальної кількості кримінальних правопорушень		
8. Ефективність превентивних заходів щодо протидії злочинності у цілому, а також високий рівень розкриття вчинених злочинів		
9. Збільшення кількості пунктів пропуску через державний кордон, у яких запроваджено спільний контроль та оптимізовано контрольні процедури		
10. Підвищення рівня задоволеності громадян сервісом під час перетинання державного кордону		
11. Забезпечення своєчасного та оперативного реагування на надзвичайні ситуації та небезпечні події, що несуть загрозу життю громадян		
Зменшення часу на виконання завдань, пов'язаних із здійсненням оперативно-пошукових заходів, гасінням пожеж у природних екосистемах, аеромедичною евакуацією постраждалих, доставкою гуманітарних вантажів		

формаційна складова. Зокрема, оцінка ризиків та загроз національній безпеці, визначення рівня громадського порядку прогнозування його стану, аналітична оцінка злочинності, прогнозування злочинності, оцінка ефективності профілактичних заходів та заходів запобігання та протидії злочинності.

Усі зазначенні види діяльності мають покладатися на спеціалізовану інституцію, що за належного політичного, фінансового, кадрового, інформаційного та технологічного забезпечення, зможе готувати та надавати відповідним центральним органам виконавчої влади оперативну, тактичну, стратегічну інформацію про загрози національній безпеці, стан та загрози громадському порядку, стан, прогноз ефективності протидії злочинності різних видів. Пропонуємо створити Аналітичне агентство з питань вивчення злочинності. Зазначена інституція має взаємодіяти із усіма правоохоронними органами, центральними органами виконавчої влади,

що реалізують державну політику в сфері трансформації правоохоронної діяльності та органами виконавчої влади що здійснюють правоохоронну діяльність. Зазначене ставить комплекс завдань для державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи та необхідність розробки інноваційних механізмів.

Міністерство внутрішніх справ України – є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері правоохоронної діяльності. Даний центральний орган виконавчої влади займає особливе місце в забезпечення державної безпеки, громадського порядку, запобігання та протидії злочинності. Вперше на території України державною інституцією такого типу було Генеральне секретарство (міністерство) внутрішніх справ УНР, що було створено в червні 1917 р. Українською Центральною Радою. Варто зазначити, що функціонування Секретаріатства внутрішніх справ УНР мало демократичних та децентралізований характер, адже тре-

Таблиця 1.3

Структура Кабінету Міністрів України як суб'єкту реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ				
ВІЦЕ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРИ УКРАЇНИ				
<i>Перший віце-прем'єр-міністр. Міністр економіки</i>	<i>Міністр оборони</i>	<i>Міністр питань євро-пейської та євро-атлантичної інтеграції</i>	<i>Міністр цифрової трансформації</i>	<i>Міністр з питань стратегічних галузей промисловості</i>
МІНІСТЕРСТВА				
Аграрної політики та продовольства	Захисту довкілля та природних ресурсів	З питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	Молоді та спорту	
Внутрішніх справ	Енергетики	Закордонних справ	Інфраструктури	
Культури та інформ. політики	Освіти і науки	Охорони здоров'я	Розвитку громад та територій	
Соціальної політики	У справах ветеранів	Фінансів	Юстиції	
Служби	Агентства	Інспекції	Колегіальні органи	
24 суб'єкти	16	4	3	
ЦОВВ зі спеціальним статусом		Інші ЦОВВ		Місцеві органи влади
8		5		27
ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ, ЩО ПІДПОРЯДКОВУЮТЬ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ				
Бюро економічної безпеки України		Національне агентство України з питань запобігання корупції ¹		Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів ²
ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ, ЩО ПІДПОРЯДКОВУЮТЬ МІНІСТЕРСТВУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ				
Національна поліція України	Адміністрація Державної прикордонної служби України	Державна міграційна служба України	Державна служба України з надзвичайних ситуацій	

тим універсалом центральної ради передбачено, що «Генеральному Секретарству внутрішніх справ приписуємо: Вжити всіх заходів до закріплення й поширення прав місцевого самоврядування, що являються органами найвищої адміністративної влади на місцях, і до встановлення найтіснішого зв'язку й співробітництва його з органами революційної демократії, що має бути найкращою основою вільного демократичного життя» [7].

Згідно з Положенням Про міністерство внутрішніх справ України, основними завданнями даної інституції є наступні:

- охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг;

- захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

- цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

- міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

В контексті виконання визначених завдань побудована організаційна структура міністерства (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Організаційна структура Міністерства внутрішніх справ України, як суб'єкту реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи

МІНІСТР ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ			
Державний секретар міністерства	Перший заступник міністра		Заступники міністра
Патронатна служба		Міжвідомчий науково-дослідний центр з проблем з організованою злочинністю при РНБО України	
ДЕПАРТАМЕНТИ			
організаційно-апаратної роботи	інформатизації	комунікації	юридичного забезпечення
формування політики щодо підконтрольних Міністрові органів влади та моніторингу	аналітичної роботи та організації управління	міжнародного співробітництва та європейської інтеграції	персоналу, організації освітньої та наукової діяльності
внутрішнього аудиту	фінансово-облікової політики	з режиму та службової діяльності	державного майна та ресурсів
УПРАВЛІННЯ			
документування службової діяльності	запобігання корупції та проведення люстрації	взаємодії з Національною поліцією	моніторингу дотримання прав людини
взаємодії з Державною прикордонною службою України	взаємодії з Державною службою України з надзвичайних ситуацій	взаємодії з Державною міграційною службою України	взаємодії з Національною гвардією України
ліцензування	координації діяльності авіації	охорони здоров'я та реабілітації	інші управління
ВІДДІЛИ			
мобілізаційної роботи та організації бронювання	запровадження діяльності служби 112	впровадження реформ	стратегічних комунікацій та корди-нації сектору цивільної безпеки з питань євроатлантичної інтеграції
СКЛАД СИСТЕМИ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ			
Національна поліція України	Державна прикордонна служба України	Національна гвардія України	
ДСНС	Державна міграційна служба України		Сервісні центри МВС
СУБ'ЄКТИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ			
навчальні заклади та науково-дослідні установи	заклади охорони здоров'я		підприємства, установи та організації в системі МВС

Зазначена структура в цілому характеризує державне управління правоохоронною системою. Міністерству внутрішніх справ підпорядковуються такі правоохоронні органи: - загального призначення: Національна Поліція України та Національна Гвардія України; - спеціального призначення: державна прикордонна служба України, Державна служба України з питань надзвичайних ситуацій та Державна міграційна служба.

Для розширення інституційного забезпечення виконання правоохоронних функцій пропонуємо створити правоохоронний орган в підпорядкуванні Міністерства внутрішніх справ України, основною функцією якого буде запобігання та протидія виробництву і реалізації наркотиків - Бюро протидії виробництву та реалізації наркотиків. Зважаючи, що злочини в сфері виробництва та розповсюдження наркотичних речовин зазвичай є транснаціональними злочинами є необхідність надання даному правоохоронному органу повноваження щодо заключення договорів та меморандумів про співпрацю із аналогічними органами зарубіжних країн та міжнародними поліцейськими організаціями.

Отже, вивчення специфіки діяльності органів центральної виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері трансформації правоохоронної системи дозволило обґрунтувати напрями розширення їх завдань в частині реалізації правоохоронної функції держави, ідентифікувати ключові точки організаційних структур щодо їх реалізації. Також запропоновано розширити структуру правоохоронних органів та визначено їх підпорядкування Президенту України (Бюро протидії терористичним загрозам), Кабінету Міністрів України (Бюро з протидії та запобігання кіберзлочинам та кіберзагрозам; Управління спеціальними охоронними підрозділами; Бюро протидії нелегальному обороту вогнепальної зброї; Бюро протидії торгівлі людьми та органами; Аналітичне агентство з питань вивчення злочинності) та Міністерству внутрішніх справ України (Бюро протидії виробництву та реалізації наркотиків).

Вивчення Положень про діяльність органів центральної виконавчої влади, що

реалізують політику в сферах формування відповідного забезпечення правоохоронної системи, дозволило ідентифікувати завдання, які пов'язані із реалізацією відповідних механізмів державної політики в досліджуваній сфері, розглянемо їх більш детально:

1) Міністерство фінансів України [11]:

- «погоджує проекти законів, які надходять на погодження від інших міністерств та центральних органів виконавчої влади, готує у межах повноважень, передбачених законом, висновки і пропозиції до проектів законів, інших актів законодавства, які подаються на розгляд Кабінету Міністрів України, та проектів законів, внесених на розгляд Верховної Ради України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим». Дане завдання є особливо важливим в контексті встановлення порядку фінансування новоутворених правоохоронних органів. Так, законодавчі акти, які регулюють діяльність новоутворених правоохоронних органів (Державне бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки) та запропонованих до утворення структур (Бюро з протидії та запобігання кіберзлочинам та кіберзагрозам; Управління спеціальними охоронними підрозділами; Бюро протидії нелегальному обороту вогнепальної зброї; Бюро протидії торгівлі людьми та органами; Бюро протидії виробництву та реалізації наркотиків; Бюро протидії терористичним загрозам; Аналітичне агентство з питань вивчення злочинності) мають бути погоджені з Міністерством фінансів України в частині погодження фінансування їх діяльності порядок ведення бухгалтерського обліку, склад видатків;

- «здійснює нормативно-правове регулювання у фінансовій, бюджетній, податковій, митній сферах, у сфері адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, у сфері контролю за трансфертним ціноутворенням, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску; у сфері контролю за дотриман-

ням бюджетного законодавства, державного фінансового контролю, державного внутрішнього фінансового контролю, казначейського обслуговування бюджетних коштів, коштів клієнтів відповідно до законодавства, бухгалтерського обліку та аудиту, організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворої звітності, видобутку, виробництва, використання та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, їх обігу та обліку, у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Дане завдання характеризує місце Міністерства фінансів України в реалізації державної політики в сфері трансформації правоохоронної діяльності в частинні: по-перше, визначення бюджетного фінансування їх діяльності; по-друге, дане Міністерство є регуляторним органом діяльності контролюючих органів, що є суб'єктами виявлення злочинів в економічній сфері; по-третє, визначає напрями регулювання процедури запобігання та протидії економічній злочинності;

- «розробляє і доводить до відома головних розпорядників бюджетних коштів інструкції з підготовки бюджетних запитів для підготовки проекту Державного бюджету України, встановлює строк та порядок їх подання»; «проводить оцінку відповідності бюджетному законодавству бюджетних запитів, паспортів бюджетних програм, проектів зведених кошторисів для складення розпису державного бюджету»; «проводить аналіз бюджетного запиту, поданого головним розпорядником бюджетних коштів, на предмет його відповідності Бюджетній декларації, а також ефективності використання бюджетних коштів»; «погоджує подані головними розпорядниками бюджетних коштів проекти паспортів бюджетних програм». Зазначені завдання направлені та механізм фінансування діяльності правоохоронних органів в частинні затвердження бюджетних програм, що складаються розпорядниками бюджетних коштів,

зокрема Офісу Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ України;

- «розробляє в установленому порядку проект закону про Державний бюджет України на відповідний рік та готує відповідні матеріали, що додаються до нього». В залежності від підготовленого бюджету визначається фінансування видатків як Міністерства внутрішніх справ України так правоохоронних органів;

- «здійснює державне регулювання бухгалтерського обліку, фінансової, бюджетної звітності та аудиту в Україні, розробляє стратегію розвитку національної системи бухгалтерського обліку, визначає єдині методологічні засади бухгалтерського обліку та складення фінансової і бюджетної звітності, обов'язкові для всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування (крім банків), здійснює адаптацію законодавства з питань бухгалтерського обліку та аудиту в Україні до законодавства ЄС, надає індивідуальні роз'яснення з цих питань, якщо вони належать до діяльності заявників»; «визначає організаційно-методологічні засади здійснення внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту, проводить оцінку функціонування систем внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту». Міністерство фінансів відповідно до вказаних завдань визначає порядок формування систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю в бюджетних установах, якими виступають правоохоронні органи;

- «здійснює державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення щодо суб'єктів аудиторської діяльності; бухгалтерів; суб'єктів господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку; суб'єктів господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування; суб'єктів господарювання, що надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна; суб'єктів господарювання, що надають за винагороду консультаційні

послуги, пов'язані з купівлею-продажем нерухомого майна; суб'єктів господарювання, що здійснюють торгівлю за готівку дорожчими металами і дорожчими камінням та виробами з них; суб'єктів господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри»; «застосовує заходи впливу до суб'єктів первинного фінансового моніторингу відповідно до статей 18 і 32 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення" та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті інформацію, пов'язану із застосуванням до суб'єкта первинного фінансового моніторингу цих заходів впливу»; «забезпечує співробітництво з міжнародними, міжурядовими організаціями, задіяними у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення»; «здійснює міжнародне співробітництво з відповідними органами іноземних держав з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до міжнародних договорів України чи з власної ініціативи з дотриманням вимог конфіденційності». Відповідно до покладених завдань Міністерство фінансів України є органом, що виконує функцію запобігання економічному злочину, саме: легалізації (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

- «погоджує в установленому порядку типові штати бюджетних установ». Так, кадровий склад правоохоронних органів та органів центральної виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері правоохоронної діяльності, має погоджуватися із Міністерством фінансів України;

- «формує та уточнює програмну класифікацію видатків та кредитування державного та місцевих бюджетів, у тому числі шляхом визначення нових кодів та

назв бюджетних програм відповідно до бюджетного законодавства». Створення нових правоохоронних органів або ж розширення діяльності існуючих вимагає формування нових бюджетних програм в розрізі кожного правоохоронного органу, а відповідно є необхідність уточнення класифікації видатків;

2) *Міністерство юстиції України [12]:*

- «забезпечення формування та реалізація державної правової політики, політики з питань банкрутства». Функціонування правоохоронної системи знаходиться в правовому полі, що формується Міністерством юстиції України. Зазначене відомство формує систему правового регулювання як правоохоронної системи в частинні діяльності її суб'єктів так і суспільних відносин як об'єкту правоохоронної системи.

- «здійснює правову експертизу проектів законів, інших актів законодавства, які подаються на розгляд Кабінету Міністрів України, та проектів законів, які подаються на розгляд Верховної Ради України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим»; «готує зауваження і пропозиції до прийнятих Верховною Радою України законів, що надійшли на підпис Президентіві України»; «здійснює в установленому законодавством порядку антикорупційну експертизу нормативно-правових актів та проектів нормативно-правових актів, а також розробляє за її результатами рекомендації щодо усунення виявлених факторів, що спричиняють або можуть спричинити вчиненню корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень»; «здійснює державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також інших органів, акти яких відповідно до законодавства підлягають державній реєстрації»; «скасовує рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також інших органів, акти яких відповідно до законодавства підлягають державній реєстрації»; «здійснює експертизу проектів нормативно-правових актів та норматив-

но-правових актів, що підлягають державній реєстрації, на відповідність положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського Суду з прав людини». Зазначені завдання визначають роль та значення Міністерства Юстиції в процедурі формування та реалізації правого механізму досліджуваної державної політики. Усі нормативно-правові акти, що регулюють трансформацію правоохоронної системи мають, мають пройти відповідну процедуру, що розробляється та реалізується зазначеним відомством.

- «організовує відповідно до законодавства експертне забезпечення правосуддя та проведення науково-дослідних робіт у галузі судової експертизи»; «забезпечує організацію роботи Центральної експертно-кваліфікаційної комісії при Мін'юсті і Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Мін'юсті»; «видає та анулює свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта фахівцям, які не є працівниками державних спеціалізованих установ»; «здійснює контроль за організацією діяльності судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ»; «спрямовує і контролює діяльність науково-дослідних установ, які проводять судову експертизу та належать до сфери управління Мін'юсту, здійснює нормативно-методичне забезпечення їх діяльності». Важливою складовою в системі запобігання та протидії злочинності належить експертному забезпеченню. Система експертного забезпечення регулюється та управляється Міністерством юстиції України. Відповідно зазначене відомство, окрім суб'єкту реалізації правого механізму державної політики в досліджуваній сфері, є суб'єктом координації, управління та регулювання експертного забезпечення правоохоронної діяльності.

- «перевіряє у міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, а також інших органах, акти яких відповідно до законодавства підлягають державній реєстрації, стан додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів, вимагає у разі потреби подання нормативно-правових

актів для державної реєстрації або їх скасування, вносить пропозиції про усунення виявлених порушень і недоліків та притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях». Зазначене завдання вказує на реалізацію Міністерством Юстиції України контрольної функції щодо функціонування правоохоронної системи.

- «здійснює інформування громадян про їх права і свободи, правову політику держави, реалізацію проектів, пов'язаних із правовою освітою населення»; «бере участь у розробленні та розповсюдженні освітніх програм у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів громадян». Зазначені завдання визначають роль та значення Міністерства юстиції України у виконанні профілактичної та інформаційної функції правоохоронної системи;

- «здійснення міжнародно-правового співробітництва, забезпечення дотримання і виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України з правових питань». Виконання зазначеного завдання вказує на роль та значення даного відомства в забезпеченні співробітництва правоохоронних органів із міжнародними поліцейськими організаціями та правоохоронними органами зарубіжних країн.

3) *Міністерство культури та інформаційної політики України.* Дослідження Положення про діяльність зазначеного відомства [10] дозволило встановити, що відсутні завдання, які стосуються власне реалізації інформаційної політики. Для вирішення зазначеного проблемного питання, пропонуємо доповнити завдання даного відомства наступними пунктами: - здійснює заходи, спрямовані на популяризацію правоохоронців та формування їх позитивного суспільного портрету; - здійснює заходи, щодо інформування населення про трансформацію правоохоронної системи держави; - вживає заходів до забезпечення всебічного висвітлення змісту конституційних прав та свобод людей та громадян та механізмів їх захисту; - приймає участь в розробці інформаційно-комунікаційних стратегій розвитку різних сфер суспільного життя (а тому числі правоохоронної системи).

Зазначенні завдання характеризують профілактичну та інформаційну складову державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи.

4) *Міністерство цифрової трансформації України [9]:*

- «здійснює заходи щодо створення та забезпечення функціонування: системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів; системи електронної взаємодії органів виконавчої влади; інтегрованої системи електронної ідентифікації; єдиного державного веб-порталу відкритих даних; національного реєстру електронних інформаційних ресурсів; онлайн-платформи взаємодії органів виконавчої влади з громадянами та інститутами громадянського суспільства». Зазначене завдання визначає напрями формування комунікаційної системи правоохоронних органів між собою та із центральними органами виконавчої влади, а також міжнародними поліцейськими організаціями та правоохоронними органами зарубіжних країн;

- «розробляє пропозиції щодо визначення основних напрямів розвитку системи надання електронних та адміністративних послуг, здійснює заходи з її реформування». В умовах формування інформаційного суспільства є необхідність застосування інформаційних технологій для надання адміністративних послуг, що можуть здійснюватися правоохоронними органами так і державними органами, що здійснюють реалізацію правоохоронної функції;

- «координує діяльність міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих держадміністрацій, а також державних підприємств, установ, організацій та державних господарських об'єднань, навчальних закладів з питань, що належать до компетенції Мінцифри, надає їм необхідну методичну допомогу». При формуванні комунікаційного механізму та запровадженні інформаційних технологій Міністерство цифрових трансформацій здійснює методичну допомогу, що є вкрай важливим в контексті забезпечення кібербезпеки правоохоронної системи;

- «формуванні державної політики у сферах криптографічного та технічного захисту інформації, кіберзахисту, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, поштового зв'язку спеціального призначення, урядового фельд'єгерського зв'язку, захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах і на об'єктах інформаційної діяльності, а також у сферах використання державних інформаційних ресурсів в частині захисту інформації, протидії технічним розвідкам, функціонування, безпеки та розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної системи конфіденційного зв'язку». Правоохоронна система як складова забезпечення державної безпеки має бути захищена від кіберзагроз як в цілому так і окремі її суб'єкти та процеси зокрема. Відповідно забезпечення високого рівня протидії кіберзагрозам здійснюється зазначеним відомством.

- «розробленні критеріїв і порядку проведення оцінки стану захищеності державних інформаційних ресурсів в інформаційно-телекомунікаційних системах; організації та проведенні оцінки стану захищеності державних інформаційних ресурсів, наданні відповідних рекомендацій». Дане завдання характеризує контрольну функцію Міністерства цифрової трансформації України в контексті вивчення та оцінки стану захищеності державних інформаційних ресурсів в тому числі правоохоронних органів;

- «сприяє впровадженню у державних органах та органах місцевого самоврядування технологій цифрових трансформацій». Так, трансформація правоохоронної системи вимагає впровадження інноваційних підходів до процедур правоохоронної діяльності. Крім того, дане завдання має передбачати взаємодію інших державних органів з правоохоронними органами в контексті правомірності застосування інформаційних систем;

- «здійснює моніторинг даних про вчинення та/або спроби вчинення несанкціонованих дій щодо державних

інформаційних ресурсів в інформаційно-телекомунікаційних системах, а також про їх наслідки, інформує правоохоронні органи для вжиття заходів із запобігання та припинення злочинів у зазначеній сфері». Міністерство цифрової трансформації України має забезпечити безпеку інформаційної системи правоохоронної системи в цілому та правоохоронних органів зокрема через інструменти моніторингу.

5) *Міністерство освіти і науки України:*

- «розробляє державні стандарти освіти, здійснює контроль за їх додержанням»; «приймає рішення щодо виконання експериментальних робочих навчальних планів, нових освітніх програм, запровадження новітніх педагогічних технологій». Особливою складовою правоохоронної системи є підготовка кадрів, яка здійснюється відомчими навчальними закладами. Відповідно формування стандартів вищої освіти за профільними спеціальностями («Право», «Правоохоронна діяльність», «Психологія», «Національна безпека», «Державна безпека», «Цивільна безпека») належить до компетенції Міністерства освіти і науки України;

- «провадить в установленому порядку ліцензування, атестацію та акредитацію вищих і професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форми власності та підпорядкування, веде Державний реєстр навчальних закладів». До компетенції Міністерства освіти і науки України ліцензування та атестація закладів вищої освіти в тому числі, підпорядкованих суб'єктом, що реалізують державну політику в сфері трансформації правоохоронної системи;

- «присвоює в установленому порядку вчені звання доцента і професора науковим та науково-педагогічним працівникам»; «встановлює порядок атестації педагогічних працівників». Атестація наукових кадрів правоохоронної системи здійснюється зазначеним відомством;

- «забезпечує державну реєстрацію авторського права, державну реєстрацію та ведення обліку об'єктів інтелектуальної власності, провадить реєстрацію угод про передачу прав на використання об'єктів інтелектуальної власності, що охороняються на території України»; «організовує в установленому порядку проведення експертизи об'єктів інтелектуальної власності, видає охоронні документи на об'єкти інтелектуальної власності»; «координує діяльність, пов'язану з трансфером (передачею) технологій і прав на об'єкти інтелектуальної власності, що створені повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету». Розробленні науковими установами, що входять в до складу правоохоронної системи, наукові розробки мають мати державну реєстрацію, що знаходить в компетенції Міністерства освіти і науки України.

8) *Міністерство закордонних справ України.*

- «розробляє та подає Кабінету Міністрів України пропозиції про вирішення стратегічних питань зовнішньополітичних відносин, реалізацію пріоритетних напрямів співробітництва з іншими державами»;

- «забезпечує створення сприятливих зовнішньополітичних умов для встановлення і розвитку відносин між Україною та іншими державами на двосторонньому, регіональному та глобальному рівнях»;

- «забезпечує участь України у підготовці міжнародних договорів з іншими країнами і міжнародними організаціями та подає до Кабінету Міністрів України пропозиції про підписання, ратифікацію, прийняття, схвалення міжнародних договорів або приєднання до них. При необхідності готує пропозиції щодо приведення законодавства України у відповідність з її міжнародними зобов'язаннями»;

- «здійснює нагляд за виконанням міністерствами та іншими центральними органами державної виконавчої влади України та іноземними державами міжнародних договорів України»;

- «бере участь у роботі міжнародних організацій, органів міжурядових комісій та комітетів, конференцій, конгресів, симпозиумів і нарад з питань міжнародної політики, приймає іноземні делегації для обговорення питань зовнішньої політики»;

- «оформлює представникам України повноваження на участь у роботі міжнародних органів»;

- «координує діяльність міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади України у сфері зовнішньополітичних відносин»;

- «сприяє міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади та іншим юридичним особам України у їх зовнішньополітичній діяльності, подає їм відповідну методичну, консультативну та інформаційну допомогу».

В цілому діяльність досліджуваних органів центральної виконавчої влади визначає їх функції в державному управлінні правоохоронною системою та механізми державної політики в досліджуваній сфері (табл.1.5).

Таким чином, встановлено, що в межах своїх повноважень:

- Міністерство фінансів України є органом державного управління, що визначає особливості формування та реалізації фінансового механізму державної політики в сфері трансформації правоохоронної системи. Відповідно дане Міністерство виконує як регуляторну так і забезпечуючу функцію в реалізації зазначеної політики. Відповідно основними напрямками діяльності зазначеного відомства є розробка класифікації видатків та бюджетних програм для запропонованих для створення правоохоронних органів;

Таблиця 1.5

Функціональні напрями діяльності органів центральної виконавчої влади, що реалізують політику в сферах формування відповідного забезпечення правоохоронної системи

Суб'єкт	Функціональний напрямок	Механізм
Міністерство фінансів України	Регуляторна – погодження нормативно-правових актів	Правовий
	Забезпечуюча – фінансове забезпечення	Фінансовий
	Контрольна – фінансовий контроль за діяльністю	Контрольний
Міністерство юстиції України	Профілактична – розробка профілактичних заходів	Інформаційний
	Інформаційна – інформування населення	
	Забезпечуюча – експертне забезпечення	Організаційний
	Міжнародне співробітництво – юридичний супровід укладання договорів	Комунікаційний
Міністерство культури та інформаційної політики України	Регуляторна – регулює суспільні відносини та діяльність правоохоронних органів	Правовий
	Профілактична – розробка та реалізації профілактичних заходів	Інформаційний
Міністерство цифрової трансформації України	Інформаційна – інформування населення та налагодження комунікації	Інформаційний
	Інформаційна – формує єдину інформаційну систему державного управління	Інформаційний
	Комунікаційна – формує комунікаційні зв'язки через використання інформаційних технологій	Комунікаційний
	Контрольна – здійснює оцінку стану використання інформаційних технологій та їх безпеки	Контрольний
	Безпекова - здійснює оцінку та моніторинг інформаційної безпеки правоохоронних системи в цілому та окремих правоохоронних органів	Контрольний Організаційний
Міністерство освіти і науки України	Регуляторна – регулює суспільні відносини та діяльність правоохоронних органів	Правовий
	Освітня – підготовка кадрів та наукових кадрів для правоохоронної системи	Освітній Кадровий
	Регуляторна – регулює процедуру підготовки кадрів для правоохоронної системи	Освітній Кадровий
Міністерство закордонних справ України	Профілактична – при формуванні стандартів освіти за непрофільними спеціальностями має враховувати компетенції, що визначають правосвідомість громадян	Інформаційний
	Організаційна – організація міжнародної співпраці в правоохоронній системі	Організаційний
	Інформаційна – інформаційний супровід міжнародній співпраці	Інформаційний Комунікаційний
Міністерство закордонних справ України	Регуляторна – регулює процедуру укладання міжнародних договорів в правоохоронній сфері	Правовий

- Міністерство юстиції України є органом державного управління, що визначає особливості формування та реалізації в першу чергу правового механізму. Окремі того, виконує інформаційну, забезпечуючу, профілактичну, регуляторну функції та функцію міжнародного співробітництва.

- Міністерство культури та інформаційної політики України. Доповнено завдання даного відомства в контексті реалізації інформаційної політики, а саме: здійснює заходи, спрямовані на популяризацію правоохоронців та формування їх позитивного суспільного портрету; здійснює заходи, щодо інформування населення про трансформацію правоохоронної системи держави; вживає заходів до забезпечення всебічного висвітлення змісту конституційних прав та свобод людей та громадян та механізмів їх захисту; приймає участь в розробці інформаційно-комунікаційних стратегій розвитку різних сфер суспільного життя (а тому числі правоохоронної системи).

- Міністерство цифрової трансформації України виконує інформаційну, комунікаційну, безпекову, контрольну, регуляторну функції в контексті реалізації правоохоронної функції держави. Відповідно, зазначене міністерство має вагомe значення в формуванні таких механізмів державної політики як інформаційний, комунікаційний, контрольний, організаційний, правовий.

Висновки і пропозиції.

Отже, важливим завданням найближчого часу, має стати формування цивільного Міністерства внутрішніх справ із повноваженнями вироблення і координації державної регіональної політики, державної політики у сфері правоохоронної діяльності. В цілому зазначенні завдання визначають механізми міжнародної співпраці правоохоронних органів, органів державного управління, що реалізують правоохоронну функцію, центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику в сфері трансформації правоохоронної системи. За сприяння Міністерства закордонних справ України відбувається підписання міжнародних договорів щодо співпраці в сфері правоохоронної діяльності. Зокрема на сьогодні

в Україні ратифіковані угоди із наступними країнами: Держава Ізраїль, Республіка Мальта, Катар, Німеччина, Республіка Туреччина, США, Франція, Острів Мен, Естонія, Великобританія, Польща, Словаччина. Крім того, зазначене відомство виконує організаційну функцію щодо участі правоохоронних органів в міжнародних правоохоронних організаціях (INTERPOL, АСЕАНАПОЛЬ, АФРИПОЛ, ЄВРОПОЛЬ, АМЕРІПОЛЬ, ГССРОЛ, АІМС).

Список використаної літератури:

1. Безпека для громадян. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/bezpeka-ta-oborona/bezpeka-dlya-gromadyan>
2. Боротьба з корупцією. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/borotba-z-korupciyeyu>
3. Забезпечення рівного доступу до правосуддя та правової допомоги. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/zabezpechennya-rivnogo-dostupu-do-pravosuddya-ta-pravovoyi-dopomogi>
4. Закон України Про Кабінет Міністрів України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
5. Захист права власності. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/zahist-prava-vlasnosti>
6. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. *Мироненко О. М.* Третій Універсал Української Центральної Ради. Юридична енциклопедія: В 6 т. Редкол.: Ю70 Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. К. : «Укр. енцикл.», 1998.
8. Оборона країни. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/bezpeka-ta-oborona/oborona-krayini>
9. Питання Міністерства цифрової трансформації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Положення про Міністерство культури України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/495-2014-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
12. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України. <https://>

- zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text
13. Реформування пенітенціарної системи України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/reformuvannya-sistemi-probaciyi-ta-resocializaciya>
14. Реформування системи виконання судових рішень. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/reformuvannya-sistemi-vikonannya-sudovih-rishen>
15. Указ Президента України Про Положення про Офіс Президента. України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text>
-

Malyshev K., Baranovska T. Central and auxiliary bodies of the executive authority that form and implement state policy in the sphere of transformation of the law enforcement system

The implementation of reforms in any sphere of social life requires clarification of the content and composition of the functions of the subjects of state administration, which are performed by the central bodies of executive power. The implementation of state policy in the relevant spheres is entrusted to these subjects of state administration. In the context of the need to transform the law enforcement system of Ukraine, there is a need to justify the directions of transformation of the activities of the subjects of the formation and implementation of state policy in the researched area. The issue is extremely difficult, because the composition of the central bodies of executive power is variable depending on the political environment. Thus, the structure of the Cabinet of Ministers of Ukraine usually changes in the context of the elections of the President of Ukraine or the Verkhovna Rada of Ukraine. This actualizes the scientific search for a solution to the problem of state policy in the field of transformation of the law enforcement system regarding instructional support.

Among the entities that are necessary to ensure the economic security of the country, a special role is assigned to the state, which is entrusted with many different tasks, including those of an economic nature. Among all possible state structures that in one way or another ensure the security of our country, it is necessary to single out not only the law enforcement system, but also those structures that influence its transformation. Subjects of formation and implementation of state policy in the sphere of transformation of the law enforcement system are proposed to be classified according to the following groups: 1) bodies of the central executive power implementing state policy in the sphere of transformation of the law enforcement system; 2) bodies of the central executive power implementing policy in the spheres of formation appropriate support of the law enforcement system; 3) law enforcement agencies. In this study, we paid more attention to the first and second positions. We will conduct a study of the activities of these subjects in the formation and implementation of state policy in the researched area in the following directions: the structure of the subject, powers in parts of the law enforcement system, the procedure for financing the subject's activities.

Key words: state, state policy, state administration, state administration of the law enforcement system, law enforcement system, law enforcement agencies, national security.